

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 275

van **EMMILY TALPE**

datum: 19 december 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Plattelandsbeleid - Beschikbaarheid bankautomaten - Batopin

Een belangrijk aandachtspunt binnen het plattelandsbeleid is het waken over de beschikbaarheid van basisdiensten op het platteland. Een typisch voorbeeld hiervan zijn de bankautomaten. In de commissie stelde ik de minister al vragen over Belgian ATm OPTimization INitiative (Batopin), dat opgericht werd in 2020 en neutrale bankautomaten uitrolt in ons land ter vervanging van de bankautomaten van vier grootbanken. Door dat project zou het aantal locaties verminderen, maar de ambitie is wel dat tegen 2025 95 procent van de bevolking op maximaal 5 kilometer over een geldautomaat kan beschikken. Helaas blijkt die 5 kilometer opgevat als zijnde 'in vogelvlucht', waardoor heel wat mensen meer kilometers moeten rijden om aan die automaat te geraken.

In De Standaard van 15 december lezen we nu dat de uitrol van die neutrale bankautomaten niet van een leien dakje loopt. In tal van gemeenten waar al CASH-punten van Batopin zijn geïnstalleerd is er kritiek te horen: klantenvriendelijk, wachtrijen, onveiligheidsgevoel, locaties waar amper parking in de buurt is of waar het niet toegankelijk is voor mensen met een beperking, ... Het bestuur van Sint-Truiden zou daarover ook al een brief hebben gestuurd naar Batopin. Positief is alvast dat toen ook vrij snel enkele ingrepen zijn gebeurd.

1. Kan de minister de stand van zaken van het project toelichten?
 - a) Waar werden al automaten geplaatst?
 - b) Aan welke plaatsen werden al automaten toegewezen, maar nog niet geplaatst?
 - c) Hoe zal de volledige uitrol van dit project op het terrein gebeuren?
2.
 - a) Heeft de minister hierover overleg gehad met de Federale Regering en/of Batopin het voorbije jaar?
 - b) Zo ja, wanneer en met wie precies?
 - c) Welke engagementen werden naar aanleiding van die gesprekken genomen?
3. In antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 207 van 13 oktober 2021 gaf de minister aan dat ze Batopin zou vragen om plattelandsgemeenten en lokale besturen voldoende te betrekken bij de keuze van locaties.
 - a) Welke initiatieven zijn daartoe ondertussen genomen?
 - b) Heeft de minister ook met individuele lokale besturen daarover contacten gehad? Zo ja, met welke?

4. In het artikel in De Standaard roepen Testaankoop en seniorenvereniging Okra op om de afschaffing van de geldautomaten tijdelijk te bevriezen.

Deelt de minister deze oproep en zal ze daartoe overleg vragen met de bankensector?

5. Ander punt van kritiek is dat men de ambitie van 'een bankautomaat op 5 kilometer afstand voor 95% van de bevolking' in vogelvlucht neemt, en dat dus in de praktijk mensen wel een stuk verder zullen moeten rijden voor een bankautomaat.

- a) Hebben de diensten van de minister al nagegaan of deze bewering klopt?
- b) Had de minister dit engagement van 5 kilometer ook begrepen als zijnde 'in vogelvlucht' of werden er andere toezeggingen gedaan?
- c) Wordt er samen met Batopin gekeken of er bijsturingen komen in de uitrol?

6. Oudere mensen zijn vaak aangewezen op assistentie bij het afhalen van geld. Maar omdat de banken zelf hun betaalautomaten verwijderen, kunnen ze niet meer terugvallen op de bankbedienden die ze kennen.

Hoe wordt een laagdrempelige assistentie voor mensen gegarandeerd bij de neutrale bankautomaten?

7. Er schijnt ook een toegankelijkheidsprobleem te zijn in sommige kantoren.

- a) Wordt er advies van Inter ingewonnen om de toegankelijkheid te verzekeren?
- b) Zo niet, zal de minister daarop dan aandringen?

8. De minister gaf in diezelfde commissievergadering ook aan dat ze zou bekijken welke gemeenten een taks heffen voor bankautomaten, en hen daar eventueel over aanschrijven om dit in het kader van plattelandsbeleid te herbekijken.

- a) Nam de minister daar al actie toe?
- b) Welk gemeenten heffen inderdaad een taks?
- c) Werden deze gemeenten daarover al gecontacteerd?
- d) Welke reacties heeft de minister gekregen van elke gecontacteerde gemeente?

ANTWOORD

op vraag nr. 275 van 19 december 2022

van **EMMILY TALPE**

1. Er worden 2.240 CASH-punten voorzien tegen eind 2024. Van de voorziene locaties is:
22% in gebruik
15% geselecteerd en is de installatie aan de gang
63% nog te bepalen

Het overzicht van gerealiseerde en geplande locaties kan geraadpleegd worden op de website van Batopin (<https://www.batopin.be/nl/onze-cash-punten>).

2. Ik heb deze legislatuur overleg gehad met Batopin over deze problematiek. De bezorgdheden op het wegvallen van dienstverlening in kleine kernen op het platteland zijn reëel. Een bankautomaat staat daarbij symbool voor toegang tot een kwalitatief en volwaardig leven in de dorpen op het platteland. Ik heb dit ook zo overgemaakt aan Batopin.
3. Batopin lanceert 'Cash 2025' als een uitwisselingsforum om samen met de overheid en betrokken actoren tot een optimaal cashnetwerk te komen.

Los van het commerciële netwerk van banken, is de minimale dienstverlening van biljettenverdelers gegarandeerd binnen het zevende beheerscontract (1/01/2022 – 31/12/2027) tussen de federale regering en BPost. Artikel 11 bepaalt dat elke gemeente die niet beschikt over deze dienstverlening, BPost kan verzoeken om een biljettenverdelers in te richten.

4. Ik deel deze oproep tot bevrozing niet.
5. Ik heb deze bewering niet getoetst; ik beschik ook niet over gegevens om dit te doen.
6. Batopin vindt het belangrijk dat cash geld toegankelijk blijft voor iedereen, dus ook blinden, slechtzienden en mensen met een verminderde mobiliteit. Elk door Batopin geïnstalleerd CASH-punt is uitgerust met stembediening die slechtzienden in staat stelt om er zelfstandig geld af te halen. Het toetsenbord zelf is in reliëf en er is gebruik gemaakt van brailleschrift opdat de betrokkene de verschillende onderdelen van het apparaat (zone voor het invoeren van de bankkaart, zone voor het aansluiten van de koptelefoon ...) gemakkelijk zou vinden.
7. De problematiek van toegankelijkheid behoort niet tot mijn bevoegdheden.
8. In het antwoord van Minister Somers op de Schriftelijke Vraag van Mevrouw Joosen (SV 89 uit 2020 <https://www.vlaamsparlament.be/parlementaire-documenten/schriftelijke-vragen/1356701>) wordt deels een antwoord gegeven op deze vraag.

De lokale besturen hebben de vrijheid om een belasting te heffen op banken en financiële instellingen als een vorm van bedrijfsbelasting, zonder rekening te houden met het feit of de bank een bankautomaat aanbiedt. Er bestaat geen informatie waaruit blijkt dat de gemeentelijke belastingdruk een rol speelt in het aantal bankautomaten.

Een opzoeking in de BBC tool (06/01/2023) op de rekening 73411 levert een lijst van lokale besturen op die in de jaarrekening van 2019 en/of 2020 deze belasting toepassen.

Grondgebied	Boekjaar	BedragVolgensKeuze
Aalst	2019	82.680,00
Aalst	2020	89.145,00
Bekkevoort	2019	4.500,00
Bekkevoort	2020	8.250,00
Beringen	2019	9.672,00
Beringen	2020	(Leeg)
Boom	2019	3.600,00
Boom	2020	3.600,00
Boutersem	2019	6.750,00
Boutersem	2020	6.450,00
Deinze	2019	10.025,00
Deinze	2020	9.575,00
Diest	2019	4.920,00
Diest	2020	4.230,00
Diksmuide	2019	5.760,00
Diksmuide	2020	(Leeg)
Eeklo	2019	6.900,00
Eeklo	2020	6.540,00
Gent	2019	510.770,00
Gent	2020	634.601,00
Hamont-Achel	2020	7.315,00
Herentals	2019	5.260,00
Herentals	2020	(Leeg)
Ieper	2019	19.425,00
Ieper	2020	31.100,00
Kortemark	2019	8.400,00
Kortemark	2020	7.800,00
Kortesseem	2019	580
Kortesseem	2020	(Leeg)
Kortrijk	2019	47.500,00
Kortrijk	2020	47.300,00
Laakdal	2019	869
Landen	2019	8.750,00
Landen	2020	8.500,00
Lennik	2019	3.750,00
Lennik	2020	2.625,00
Liedekerke	2019	21.000,00
Liedekerke	2020	23.000,00
Linkebeek	2019	9.400,00
Linkebeek	2020	3.100,00
Maasmechelen	2019	21.140,10
Maasmechelen	2020	14.167,49

Mechelen	2019	48.000,00
Mechelen	2020	42.000,00
Meise	2019	7.000,00
Meise	2020	6.600,00
Melle	2019	7.525,00
Melle	2020	5.575,00
Menen	2019	7.650,00
Menen	2020	7.500,00
Merelbeke	2019	9.200,00
Merelbeke	2020	8.800,00
Mol	2019	6.496,00
Mol	2020	5.474,00
Niel	2019	5.100,00
Niel	2020	8.250,00
Oostende	2019	46.000,00
Oostende	2020	58.100,00
Opwijk	2019	4.050,00
Opwijk	2020	7.350,00
Poperinge	2019	7.515,00
Poperinge	2020	5.865,00
Stabroek	2019	2.850,00
Stabroek	2020	2.850,00
Tielt	2019	5.750,00
Tielt	2020	5.250,00
Tielt-Winge	2019	7.500,00
Tielt-Winge	2020	4.500,00
Tienen	2019	27.600,00
Tienen	2020	35.500,00
Voeren	2019	800
Voeren	2020	800
Wommel	2019	-99,47
Wommel	2020	(Leeg)
Westerlo	2019	8.500,00
Westerlo	2020	7.575,00
Wommelgem	2019	5.250,00
Wommelgem	2020	4.500,00
Zelzate	2019	5.604,00
Zelzate	2020	5.697,00
Zwijndrecht	2019	10.000,00
Zwijndrecht	2020	9.500,00

ZUHAL DEMIR

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

AANVULLEND ANTWOORD

op vraag nr. 275 van 19 december 2022

van **EMMILY TALPE**

Hieronder wordt een aanvullend antwoord op deelvraag 4 verstrekt:

4. Voor mij is elk initiatief dat kan voorkomen dat er nog meer bankautomaten verdwijnen, bespreekbaar.